

Damwâld, Willemstrjitte 27

QuickScan

JM ecologie b.v., 2022

QuickScan Damwâld, Willemstrjitte 27

Ecologische beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming

Rapportnummer

R22.188

Status

1.0 (definitief)

Datum

21-09-2022

Opdrachtgever

Dantuma Advies
Van Sytzamawei 2
9114 RW Driezum

Auteur

██████████

Controle

██████████

Voorpagina

Overzicht plangebied

Te citeren als

Maris, J., 2022. QuickScan Damwâld, Willemstrjitte 27; Ecologische beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport R22.188 JM ecologie b.v., Gorredijk.

JM ecologie b.v.

Leitswei 12
8401 CL Gorredijk

Copyright

© 2022 JM ecologie b.v.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/cf openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Globale ligging	2
1.3	Structuur natuurwetgeving in Nederland	3
1.4	Scope van de QuickScan	4
1.5	Werkwijze	5
2	Beschrijving locatie en ingreep	6
2.1	Locatie.....	6
2.2	Ingreep	8
3	Resultaten bureaustudie en veldbezoek (soortbescherming)	9
3.1	Bureaustudie (NDFP).....	9
3.2	Veldbezoek	10
4	Resultaten bureaustudie en veldbezoek (houtopstanden)	20
4.1	Beschermde houtopstanden	20
5	Effecten en gevolgen	21
5.1	Overzicht beschermde soorten.....	21
5.2	Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna	21
6	Vervolgstappen	23
6.1	Jaarrond beschermde nesten; mitigatie	23
6.2	Algemene broedvogels; mitigatie	24
6.3	Vleermuizen; mitigatie.....	24
7	Conclusie	27
	Geraadpleegde bronnen	28
	Bijlage 1 – Jaarrond beschermde nesten per provincie	i

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Dantuma Advies heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd op een perceel aan de Willemstrjitte 27 te Damwâld, gemeente Dantumadeel, provincie Friesland. De opdrachtgever is voornemens de huidige bebouwing te slopen en de begroeiing te verwijderen, ten behoeve van de bouw van meerdere woningen. Om te onderzoeken hoe de geplande voornemens zich verhouden tot (potentieel) aanwezige beschermde natuurwaarden in en nabij het plangebied, is er een QuickScan uitgevoerd.

1.2 Globale ligging

Het plangebied is gelegen aan de Willemstrjitte 27 in Damwâld. Damwâld ligt ten zuiden van Dokkum en ten noordoosten van Leeuwarden. Het plangebied is gelegen buiten de bebouwde kom van Damwâld aan de rand van het dorp. De omgeving van het plangebied bestaat uit agrarische percelen, woningen, wegen, watergangen en bosgebieden. De globale ligging van het plangebied is weergegeven in afbeelding 1.1.

Afbeelding 1.1. Globale ligging van het plangebied (rood kader) (bron achtergrond: Esri).

1.3 Structuur natuurwetgeving in Nederland

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, de bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wet natuurbescherming, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Dit betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving. Na de decentralisatie (2017) zijn enkele provincies andere namen gaan voeren voor de NNN. Tot slot bestaan er diverse provinciaal beschermde natuurgebieden. De bescherming van deze gebieden wordt middels provinciaal beleid geregeld en valt derhalve tevens niet onder de Wet natuurbescherming.

Decentralisatie

Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de provincies. Het Rijk behoudt echter het bevoegd gezag en de verantwoordelijkheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals bijvoorbeeld hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij en bijvoorbeeld activiteiten Koninklijk Huis.

Soortbescherming

In de Wet natuurbescherming is soortbescherming opgedeeld in categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het gaat om de volgende categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal aangewezen vogelsoorten, indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt.

In aanvulling op de Vogelrichtlijn, geldt er voor een aantal vogelsoorten die jaarlijks naar hetzelfde nest terugkeren een jaarrond bescherming van de nesten. De meeste provincies en het Rijk hanteren de "Lijst met jaarrond beschermde nesten 2012". Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5). Voor deze laatste categorie geldt alleen een jaarrond beschermde status indien ecologisch zwaarwegende omstandigheden dat rechtvaardigen. In de provincies Overijssel, Flevoland en Limburg geldt een aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten, waarin een andere categorisering is aangebracht. In de provincie Friesland treedt een aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten in werking met ingang van de Omgevingswet. De provincie Groningen hanteert geen officiële lijst, maar stelt dat essentiële nesten functioneel niet weggenomen mogen worden.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wet natuurbescherming. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren en opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan, zolang dit niet leidt tot het beschadigen van de functionaliteit van een vaste voortplantings- of rustplaats. Tevens mag de verstoring er niet toe leiden dat de leefomgeving die nodig is om de vaste voortplantings- of rustplaats te laten functioneren, in het geding komt.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het project-voornemen één of enkele gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie.

1.4 Scope van de QuickScan

Deze QuickScan is opgesteld om de ecologische waarden van het plangebied te bepalen, en de, ten gevolge van de geplande wijziging, eventuele strijdigheden met de Wet natuurbescherming (Wnb) in kaart te brengen, waaruit een advies zal volgen over hoe te handelen volgens deze wet.

Er wordt in deze QuickScan niet ingegaan op raakvlakken met de gebiedsbescherming (Natura 2000, NatuurNetwerk Nederland en overige provinciale gebiedsbescherming). Vanwege het kappen van een houtopstand wordt in dit geval wel ingegaan op beschermde houtopstanden.

Een initiatiefnemer is, vanuit de natuurwetgeving, bij ruimtelijke ingrepen (maar ook maatregelen en activiteiten) verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen en rond het plangebied, zodat hiermee rekening kan worden gehouden. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn getoetst aan de bepalingen van de soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb).

De natuur is onvoorspelbaar. Het veldbezoek beschrijft een momentopname. Indien de periode tussen veldbezoek en de invoer van de geplande werkzaamheden en/of wijziging meerdere jaren wordt, of indien de omstandigheden significant wijzigen, dient overwogen te worden een herhaald veldbezoek te laten uitvoeren, hetgeen mogelijk tot gevolg heeft dat de QuickScan wordt herzien.

1.5 Werkwijze

Bureaustudie

Voorafgaand aan het veldbezoek wordt de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten onderzocht door het raadplegen van online- en fysieke atlanten en databases, zoals bijvoorbeeld de NDFF. Het doel van de bureaustudie is het inschatten van de ligging van het projectgebied, de aanwezige habitattypes en de bekende beschermde soorten, alsmede het verkrijgen van inzicht in de kans dat beschermde soorten in een projectgebied aanwezig kunnen zijn.

Veldbezoek

Het veldbezoek is afgelegd door ecologen [REDACTED] en [REDACTED] van JM ecologie b.v. op 2 september 2022. Het bezoek is uitgevoerd van 14:15 tot 16:00 uur, bij 24°C en 2 Bft, op een onbewolkte, zonnige dag. Het doel van het veldbezoek is het inschatten van de aanwezige habitattypes en het verkrijgen van inzicht in het plangebied.

Maatregel(en) en effecten

De derde stap is de beschrijving van de geplande maatregel en de omstandigheden (planning, methode) waarin deze uitgevoerd gaat worden. Tezamen met het veldbezoek en de bureaustudie kunnen hieruit eventuele strijdigheden van de plannen met de betreffende natuurwetgeving opgespoord worden, en kunnen eventuele kennishiaten benoemd worden. Hieraan worden conclusies verbonden en hieruit zal duidelijkheid ontstaan over de eventuele noodzaak tot het nemen van vervolgstappen, met als doel de werkzaamheden en/of wijziging conform de huidige Wet natuurbescherming te laten plaatsvinden.

2 Beschrijving locatie en ingreep

2.1 Locatie

Het plangebied is gelegen aan de Willemstrjitte 27 in Damwâld. Het plangebied is gelegen aan de zuidelijke rand van het dorp. De omgeving van het plangebied bestaat uit agrarische percelen, enkele woonhuizen, bosgebieden, wegen en watergangen.

Het plangebied, bestaande uit een oude zorglocatie met omliggende begroeiing en heeft in totaal een oppervlakte van 14.287 m². Het plangebied is rondom omgeven door watergangen.

Het pand heeft een plat dak met dakleer, er is een spouwmuur aanwezig en op meerdere locaties zijn er kapotte of ontbrekende ramen. Onder het pand is een kruipruimte aanwezig, welke ten tijde van het bezoek was ondergelopen. Het pand staat ten tijde van het bezoek al lange tijd leeg, met de uitzondering van een ruimte waar twee boten in opslag staan.

De rest van het perceel bestaat grotendeels uit een bosgebied met een ruige ondergroei. Er is een grote verscheidenheid aan bomensoorten aanwezig, zoals berken, wilg en eik. Op grote delen bestaat de ondergroei uit dichte bramenstruiken en brandnetels. Tevens zijn er takkenhopen aanwezig. Er zijn twee bijgebouwen in de bebossing, zijnde overkappingen met een dak van golfplaat.

Aan de achterzijde van het pand is de begroeiing meer open. Ondanks de langdurige droogte, toont de aanwezige pitrus dat de bodem hier vochtig is. In de nabijheid van de bebouwing zijn nog enkele losstaande bomen aanwezig.

Afbeelding 2.1. Begrenzing van het plangebied (rood kader) (bron achtergrond: Esri).

Afbeelding 2.2. Voorzijde pand.

Afbeelding 2.3. Binnenzijde pand.

Afbeelding 2.4. Leegstaande ruimte in pand.

Afbeelding 2.5. Ruimte met bootopslag.

Afbeelding 2.6. Achterzijde pand.

Afbeelding 2.7. Begroeiing achter pand.

Afbeelding 2.8. Takkenhopen.

Afbeelding 2.9. Bosgebied.

Afbeelding 2.10. één van de bijgebouwen.

Afbeelding 2.11. Watergang achterzijde plangebied.

Afbeelding 2.12. Watergang voorzijde plangebied.

2.2 Ingreep

De opdrachtgever is voornemens om de aanwezige bebouwing en begroeiing te verwijderen en hier op termijn 10 woonhuizen en een schuur te realiseren. Er worden hierbij vier nieuw toegangen op het plangebied gemaakt aan de noordzijde, waarbij enkel de watergang wordt aangetast (afbeelding 2.13). Voor de uitvoering van de werkzaamheden is nog geen datum bekend.

Afbeelding 2.13. visuele weergave van de geplande inrichting van het plangebied.

3 Resultaten bureaustudie en veldbezoek (soortbescherming)

3.1 Bureaustudie (NDFF)

Om een inzicht te krijgen in de aanwezige beschermde natuurwaarden binnen en in de omgeving van het plangebied, wordt onder andere gekeken naar de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF). In deze database staan gevalideerde waarnemingen van zowel beschermde, als niet-beschermde soorten. Om een representatief beeld te krijgen van de mogelijk aanwezige beschermde natuurwaarden is gekeken naar waarnemingen van beschermde soorten in de afgelopen vijf jaar binnen, en in een straal van 2500 meter rondom het plangebied. In onderstaande tabel zijn de bekende beschermde soorten uit de NDFF weergegeven.

Tabel 3.1. Uit de bureaustudie bekende vogels met jaarrond beschermde nesten, Habitatrichtlijnsoorten en nationaal beschermde soorten in de omgeving van het plangebied (bron: NDFF).

Soortgroep	Soortnaam	Beschermingsregime (Wnb)
Jaarrond beschermde nesten	Boomvalk	Artikel 3.1
	Buizerd	Artikel 3.1
	Gierzwaluw	Artikel 3.1
	Grote gele kwikstaart	Artikel 3.1
	Havik	Artikel 3.1
	Huismus	Artikel 3.1
	Kerkuil	Artikel 3.1
	Ooievaar	Artikel 3.1
	Ransuil	Artikel 3.1
	Roek	Artikel 3.1
	Slechtvalk	Artikel 3.1
	Sperwer	Artikel 3.1
	Wespendief	Artikel 3.1
	Zwarte wouw	Artikel 3.1
Zoogdieren	Vleermuizen*	Artikel 3.5
	Boommarter	Artikel 3.10
	Damhert	Artikel 3.10
	Otter	Artikel 3.5
	Wolf	Artikel 3.5
Reptielen	Ringslang	Artikel 3.10
Amfibieën	Heikikker	Artikel 3.5
Vlinders	Grote vos	Artikel 3.10
	Zilveren Maan	Artikel 3.10
Libellen	Groene glazenmaker	Artikel 3.5
	Kempense heidelibel	Artikel 3.10

* Vleermuizen: Gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis.

De resultaten van de bureaustudie zijn gedurende het veldbezoek benut als hulpmiddel voor het bepalen welke soorten mogelijk binnen en rond het plangebied voor kunnen komen.

3.2 Veldbezoek

Gedurende het veldbezoek is, naast het plangebied, een zone rondom het plangebied bezocht om de aanwezige natuurwaarden te inventariseren. Deze zone wordt gehanteerd, omdat werkzaamheden die plaatsvinden binnen het plangebied effecten kunnen hebben op de omgeving. Deze zone wordt door de ter zake kundige ecooloog tijdens het terreinbezoek bepaald.

Waargenomen soorten en verwachte soorten (op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreiding) worden samengenomen en hun gebruik van het plangebied wordt beschreven. Hierbij ligt de nadruk op beschermde soorten, maar er zullen ook algemene en lichter beschermde soorten betrokken worden indien waargenomen of van belang voor de ingreep.

3.2.1 Vogels

Alle broedgevallen van vogels zijn beschermd. Van een aantal vogelsoorten zijn ook de nesten en vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen soorten waarvan de nesten en vaste rust- en verblijfplaatsen in elke situatie jaarrond beschermd zijn (categorie 1 tot en met 4) en soorten waarvan de nesten en vaste rust- en verblijfplaatsen alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (categorie 5). Alle provincies hanteren een eigen lijst met (potentieel) jaarrond beschermde nesten en vaste rust- en verblijfplaatsen. Een overzicht van de soorten per provincie is weergegeven in bijlage 1.

In de provincie Friesland zal bij de inwerkingtreding van de omgevingswet een aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten in werking treden. In bijlage 1 is tevens de aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten weergegeven. Voor de provincie Friesland wordt tevens de aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten behandeld indien deze soorten worden verwacht.

In onderstaande alinea's worden de soorten met een jaarrond beschermd nest en vaste rust- en verblijfplaatsen in elke situatie behandeld. Daarnaast worden de soorten met potentieel jaarrond beschermde nesten en vaste rust- en verblijfplaatsen behandeld die kunnen voorkomen binnen het plangebied of de directe omgeving. Hierbij wordt afgewogen of er sprake is van zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die de jaarronde bescherming kunnen rechtvaardigen.

Jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4)

Tijdens het veldbezoek is gezocht naar jaarrond beschermde nesten binnen en rond het plangebied. De bomen zijn gecontroleerd op aanwezigheid van boomnesten of holtes.

Er is een boomnest (afbeelding 3.1) aangetroffen in een naaldboom welke geschikt is voor ransuil of boomvalk, aanwezigheid van de boomvalk en de ransuil kan daarom niet worden uitgesloten. Het gevonden nest is echter te klein voor buizerd.

Er zijn geen verdere geschikte bomen aangetroffen met geschikte boomnesten of holtes, tevens ontbreken er palen of masten in de omgeving. Hierdoor kunnen, in combinatie met het aanwezige habitat, nesten van de buizerd, havik, oehoe, ooievaar, roek, slechtvalk, sperwer, wespandief en zwarte wouw uitgesloten worden. In het gebied is geen geschikte oever of stromend water aanwezig voor de grote gele kwikstaart, waardoor deze ook uitgesloten kan worden. Het dak van de bebouwing is bedekt met dakleer en daardoor niet geschikt als nestlocatie voor de gierzwaluw of huismus. De bebouwing is tevens niet toegankelijk steenuil of kerkuil, waarmee ook deze soorten uitgesloten kunnen worden.

Figuur 3.1. boom met mogelijk jaarrond beschermd nest.

Consequenties van de ingreep op jaarrond beschermde nesten van ransuil en boomvalk staan beschreven in paragraaf 4.2.

Mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5)

Tijdens het veldbezoek is gezocht naar aanwezigheid van mogelijk jaarrond beschermde nesten van vogels. Er zijn geen nesten waargenomen van vogels met een mogelijk jaarrond beschermd nest. Wel kunnen soorten als groene specht, grote bonte specht, kleine bonte specht, pimpelmees, koolmees en boomklever tot broeden komen in de aanwezige bomen. Er gelden echter geen zwaarwegende ecologische redenen om deze soorten als jaarrond beschermd te beschouwen, gezien er voldoende alternatieve nestgelegenheid beschikbaar is in de omgeving. Voor deze soorten geldt daarom hetzelfde als voor 'algemene broedvogels'.

Algemene broedvogels

Er is binnen en rond het plangebied geschikt habitat aanwezig voor diverse soorten algemene broedvogels. In de aanwezige bomen binnen het plangebied kunnen diverse zangvogels als merel en vink tot broeden komen. Aanwezigheid van algemene broedvogels kan niet uitgesloten worden.

Consequenties van de ingreep op algemene broedvogels staan beschreven in paragraaf 5.2.

3.2.2 Vleermuizen

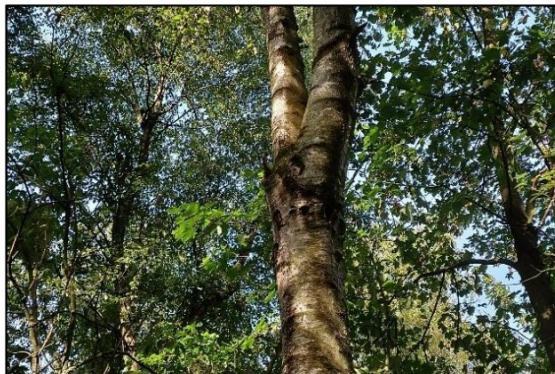
Alle vleermuizen zijn zwaar beschermd (alle in Nederland voorkomende soorten staan vermeld in de Habitatrichtlijn). Vleermuizen kunnen een plangebied gebruiken als verblijfplaats, vaste vliegroute en/of foeragegebied.

Verblijfplaatsen kunnen uitgesplitst worden in vier categorieën, te weten kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven. Vleermuizen maken op verschillende manieren en in verschillende seizoenen gebruik van deze verblijfplaatsen. De eisen die vleermuizen stellen aan hun verblijfplaatsen zijn afhankelijk van de vleermuissoort en het gebruik van de verblijfplaats. Kraamverblijven worden in het voorjaar en de vroege zomer gebruikt door grote groepen drachtige vrouwtjes om hun jongen te baren en groot te brengen. Tegelijkertijd bevinden kleinere groepen mannetjes zich in de zomerverblijfplaatsen. Later in de zomer en in het najaar verplaatsen de mannetjes zich naar de paarverblijven, waaromheen ze een territorium bezetten en verdedigen tegen andere mannetjes. Binnen het territorium proberen de mannetjes langskomende vrouwtjes te lokken naar de paarverblijven, waar vervolgens de paring plaatsvindt. Het paarseizoen eindigt in de herfst, waarna de vleermuizen de winterverblijven opzoeken om te overwinteren. Sommige soorten migreren hiervoor over behoorlijke afstanden.

Vleermuizen gebruiken vliegroutes voor dagelijkse verplaatsingen tussen verblijfplaats en foerageergebieden en in het geval van migrerende soorten, voor de jaarlijkse trek van en naar de winterverblijven. Meestal maken vleermuizen langdurig gebruik van vaste routes die ze onthouden. Daarbij worden lijnvormige elementen zoals bomenrijen, dijken en watergangen gebruikt als vliegrouteondersteuning. Het onderbreken of verwijderen van deze elementen bij een (potentiële) vliegroute kan een negatief effect hebben op de mogelijkheid van vleermuizen om hun doel te bereiken. Ten slotte kunnen vleermuizen een plangebied gebruiken als foerageergebied. De vleermuizen komen via vaste routes naar het foerageergebied om daar in de buurt van bomen en water te jagen op vliegende insecten. Net zoals vaste vliegroutes die veelvuldig gebruikt worden, maken vleermuizen ook gebruik van vaste foerageergebieden. Het ongeschikt maken van een foerageergebied door bijvoorbeeld het kappen of verlichten van bomen of het dempen van waterpartijen, kan tot gevolg hebben dat vleermuizen geen toegang meer hebben tot voldoende voedsel.

Verblijven

Het pand binnen het plangebied kan mogelijk geschikte verblijfplaatsen bieden voor gebouwbewonende soorten, als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. De spouwmuren zijn toegankelijk via de open stootvoegen, ook langs de omlijsting van de dakrand zijn openingen waargenomen die toegang bieden tot de spouwmuur. De nabijgelegen woningen zijn tevens geschikt, door de dakbedekking met dakpannen. Gebouwbewonende vleermuizen in en in de omgeving van het plangebied kunnen daarom niet uitgesloten worden. De bomen binnen het plangebied zijn tevens gecontroleerd op aanwezigheid van geschikte holtes, spleten, scheuren en loshangend schors. Er is hierbij een geschikte holte aangetroffen, welke zou kunnen dienen als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen (afbeelding 3.2). De aanwezigheid van boombewonende vleermuizen kan niet worden uitgesloten.

Figuur 3.2. berkenboom met holte.

Consequenties van de ingreep op potentiële vleermuisverblijfplaatsen van gebouw- en boombewonende vleermuizen staan beschreven in paragraaf 5.2.

Vliegroutes

De groep bomen aan de rand van het plangebied zijn onderdeel van een lijnvormig element, welke gebruikt kan worden als essentiële vliegrouteondersteuning. Echter zijn er in de omgeving voldoende alternatieve lijnvormige elementen aanwezig die kunnen dienen als vliegroute. De aanwezigheid van essentiële vliegroutes kan daarmee worden uitgesloten.

Foerageergebied

De omgeving van het plangebied is geschikt als foerageergebied voor diverse soorten vleermuizen. Aangezien er in de omgeving van het plangebied genoeg, minstens even geschikt foerageergebied aanwezig is, wordt het plangebied niet als essentieel foerageergebied beschouwd.

3.2.3 Overige zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde zoogdiersoorten. Het gaat hier om de boommarter, damhert, otter en wolf. Daarnaast zijn ook de kleine marterachtigen; wezel, hermelijn en bunzing, te verwachten aan de hand van het aanwezige habitat. Het is mogelijk dat deze kleine marterachtigen met de intreding van de nieuwe omgevingswet hun vrijstelling in Friesland verliezen.

Boommarter

De boommarter is een soort van een bosrijke omgeving. Verblijfplaatsen van de soort bevinden zich vaak in oude spechten- en inrottingsholten van bomen. De boommarter kan echter ook verblijfplaatsen hebben onder takkenhopen. Rustplaatsen bevinden zich ook op andere plekken, zoals in konijnen- en vossenholten en tussen boomwortels (Zoogdiervereniging, z.d.). Er is in de omgeving van het plangebied een waarneming bekend van de boommarter. Binnen het plangebied zijn voldoende ruigtes en takkenhopen aanwezig waar de boommarter een verblijfplaats zou kunnen hebben. Daarnaast is het gebied ook geschikt als foerageergebied, maar er is voldoende even geschikt foerageergebied in de omgeving beschikbaar, waardoor dit niet als essentieel foerageergebied is aan te merken.

Mogelijke consequenties van de ingreep op de boommarter staan beschreven in paragraaf 5.2.

Damhert

Het damhert leeft bij voorkeur in loofbossen en gemengde bossen met een dichte ondergroei en voldoende grassen, maar ook in naaldbossen en randzones bij gras- en akkerlanden. Het damhert maakt geen gebruik van vaste verblijfplaatsen (Zoogdiervereniging, z.d.). Er zijn waarnemingen bekend van damhert op circa 2 kilometer van het plangebied. De omgeving van het plangebied is mogelijk geschikt foerageergebied voor het damhert. Echter het plangebied zelf is ongeschikt door grote hoeveelheid bramenstruiken. De aanwezigheid van essentieel leefgebied van het damhert wordt daarmee uitgesloten.

Otter

Otters leven in oeverzones met voldoende dekking en rust van allerlei soorten stromende wateren, zoals meren, plassen, rivieren, kanalen, beken en moerassen. Overdag verblijft de otter in een dagrustplaats die zich bevindt op oevers in dichte oevervegetaties (o.a. riet), struwelen en bosschages, maar ook in kunstmatige holten. De nesten waar de jongen worden geworpen, liggen vaak in overstromingsvrije oeverholtes in een rustig gebied en worden regelmatig door de moeder verplaatst (Zoogdiervereniging, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de otter in de omgeving van het plangebied, nabij de grote watergangen op circa 1,5 kilometer afstand van het plangebied. De watergangen rondom het plangebied zijn klein, niet aangesloten op grotere watergangen en gelegen direct naast een weg met bewoning. Dit maakt deze watergang ongeschikt voor een verblijfplaats van de otter. De aanwezigheid van verblijfplaatsen of essentieel leefgebied van de otter wordt daarmee uitgesloten.

Wolf

Bij voorkeur leeft de wolf in uitgestrekte open bossen en afgelegen moerasgebieden. De soort is echter een 'cultuurvolger' en heeft geleerd te overleven in gebieden waar ook mensen wonen. De wolf heeft een grote behoefte aan drinkwater (omdat hij dagelijks lange afstanden loopt) en komt dus weinig voor

in droge landschappen. Het nest van een wolf bevindt zich vaak in een grot of zit verscholen onder boomwortels of tussen de rotsen. De wolf graaft soms ook een hol of vergroot hopen van andere dieren zoals vos en das (Zoogdierverseniging, z.d.). Er zijn twee waarnemingen van de wolf bekend in de buurt van het plangebied. Het plangebied is echter te dicht begroeid voor de wolf, ook is er te veel verstoring binnen het gebied door de aanwezige woningen en de agrarische percelen. De aanwezigheid van de wolf wordt daarmee uitgesloten.

Bunzing (Bij inwerkingtreding omgevingswet)

De bunzing heeft een voorkeur voor kleinschalig landschap met houtwallen, greppels en sloten met overhangende vegetatie, ook dorpen en buitenwijken van steden vormen geschikt leefgebied. Een bunzing maakt zijn schuilplaats in oude hopen van bijvoorbeeld konijn, mol, vos en das. Maar ook onder steenhopen, houtmijten, in holle bomen of onder boomwortels. Hij bekleedt zijn hol met gras en mos. In de winter maakt de bunzing zijn schuilplaats op warmere plaatsen, zoals onder stro- en hooibalen bij boerderijen. De bunzing graaft soms zelf een hol (Zoogdierverseniging, z.d.). In de omgeving van het plangebied zijn meerdere waarnemingen bekend van de bunzing. De watergangen die naar het plangebied leiden bieden voldoende beschutting. Tevens zijn de ruige ondergroei in het plangebied en de aanwezige takkenhopen geschikt als verblijfplaats en foerageergebied. De aanwezigheid van de bunzing kan daarmee niet worden uitgesloten.

Mogelijke consequenties van de ingreep op de bunzing staan beschreven in paragraaf 5.2.

Hermelijn (bij inwerkingtreding omgevingswet)

De hermelijn komt in alle habitats voor, in open plekken, in bossen, houtwallen, duinen, akkers en vochtig terrein. Belangrijk is dat er voldoende dekking en schuilmogelijkheden aanwezig zijn en dat er voldoende prooidieren in de vorm van (woel)muizen te vinden zijn. Verblijfplaatsen bevinden zich op plaatsen met voldoende dekking, zoals in bosschages, takkenbulten en in hopen van muizen, ratten, konijnen, mollen, dassen en vossen (Zoogdierverseniging, z.d.). In de omgeving van het plangebied zijn meerdere waarnemingen bekend van de hermelijn. Binnen het plangebied is een ruige ondergroei, zijn veel takkenhopen aanwezig en veel muizenhopen waargenomen. De aanwezigheid van essentieel leefgebied van de hermelijn kan niet uitgesloten worden.

Mogelijke consequenties van de ingreep op de hermelijn staan beschreven in paragraaf 5.2.

Wezel (Bij inwerkingtreding omgevingswet)

Wezels leven bij voorkeur in open, droge natuur- en cultuurlandschap maar verder in veel verschillende biotopen (zoals bossen, duinen, wei- en akkerland. Meestal in droger gebied dan de hermelijn. Echter overal waar woelmuizen ontbreken, ontbreekt ook de wezel. Ze zoeken graag dekking op, bijvoorbeeld bij bosschages, houtstapels of heggen. Ook bewonen ze vaak oude hopen van muizen, ratten en konijnen die bekleed wordt met veren of haren van prooidieren. Goede schuilmogelijkheden en de aanwezigheid van voldoende geschikt voedsel zijn de enige eisen die de wezel aan zijn omgeving stelt (Zoogdierverseniging, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen van de wezel in de omgeving van het plangebied bekend. Het plangebied biedt door de ruige ondergroei van bramenstruiken en de vele takkenhopen, ruigtes en muizenhopen voldoende dekking voor de wezel. De grote hoeveelheid muizenhopen duiden ook op de aanwezigheid van voldoende prooidieren. De aanwezigheid van essentieel leefgebied van de wezel kan daarmee niet uitgesloten worden.

Mogelijke consequenties van de ingreep op de wezel staan beschreven in paragraaf 5.2.

Overige beschermde zoogdieren

In de omgeving van het plangebied zijn geen marine habitats (walvisachtigen, gewone zeehond, grijze zeehond en walrus). Er is geen groot waterrijk milieu met voldoende dekking en moerasgebieden

aanwezig en de watergangen zijn ondanks de vegetatie en beschutting, te geïsoleerd door de intensief beheerde aangrenzende agrarische landerijen (bever, Noordse woelmuis, waterspitsmuis). Door de isolatie van het plangebied en de kleinschaligheid van het bosgebied, zijn andere soorten als wild zwijn, edelhart en grote bosmuis tevens niet aanwezig. Er is geen das aanwezig, door de grote mate van verstoring en het ontbreken van sporen in de omgeving. Ten slotte is er geen gras- en akkerland (veldspitsmuis) aanwezig. Tevens valt het bekende verspreidingsgebied van meerdere soorten buiten het plangebied, enkele zoogdiersoorten (gewone hamster, hazelmuis, lynx, wilde kat en eikelmuis) komen van nature alleen in Zuid-Limburg voor. Het plangebied biedt wel een geschikt habitat voor de eekhoorn, door de aanwezige bomen en voldoende voedsel. Echter ontbreekt het aan waarnemingen in de omgeving en zijn er ook geen geschikte holtes of nesten waargenomen tijdens het veldbezoek. De aanwezigheid van overige beschermde zoogdiersoorten wordt daarmee uitgesloten.

3.2.4 Reptielen

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied een waarneming bekend is van een beschermde reptielensoort. Het gaat hier om de ringslang.

Ringslang

De ringslang is een sterk aan water gebonden reptiel dat met name in de directe omgeving van beken, sloten, rivieren, meren, vijvers en poelen wordt aangetroffen. Geschikte wateren kunnen in laagveengebieden, struwelen, parken, natte heidegebieden, bossen en zelfs in bebouwd en agrarisch gebied gelegen zijn, zolang er maar voldoende dekking en zonplekken aanwezig zijn. De ringslang is in Nederland afhankelijk van de aanwezigheid van broeihopen waarin de eieren tot ontwikkeling kunnen komen. Deze broeihopen bestaan veelal uit hopen mest, compost, blad- en snoeiafval of in een natuurlijke situatie uit aangespoeld plantenmateriaal (RAVON, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de ringslang in het natuurgebied "Houtwiel" op circa 2 kilometer afstand van het plangebied. Het plangebied en de watergangen in de omgeving zijn echter ongeschikt voor de ringslang, ten tijde van het veldbezoek lag deze namelijk grotendeels droog en indien gevuld met water, waren ze te klein om geschikt te zijn voor ringslang. Essentieel leefgebied binnen het plangebied voor de ringslang is uitgesloten.

Overige beschermde reptielsoorten

In de omgeving van het plangebied zijn geen marine habitats (dikkopschildpad, Kemps zeeschildpad, lederschildpad, soepschildpad), heide-, laag- en hoogveen- of duinengebieden met een rijke vegetatiestructuur (gladde slang, zandhagedis, adder, levendbarende hagedis) aanwezig. Het plangebied valt buiten het verspreidingsgebied van de hazelworm. De muurhagedis komt van nature alleen voor op de oude stadsmuren van Maastricht, maar er zijn op andere locaties uitgezette populaties bekend, welke levensvatbare populaties betreffen. Het plangebied is niet gelegen bij één van deze locaties. De aanwezigheid van deze beschermde reptielensoorten wordt derhalve uitgesloten.

3.2.5 Amfibieën

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied waarnemingen zijn van een beschermde amfibieënsoort. Het gaat hier om de heikikker.

Heikikker

De heikikker leeft voornamelijk in vochtige gebieden zoals laagvenen, moerassen en veenweidegebieden, maar ook in bijvoorbeeld heidegebieden. Als voortplantingswater kunnen poelen, vennen en smalle slootjes gebruikt worden, waarbij de heikikker voornamelijk in voedselarme, zure wateren voorkomt (BIJ12, 2017; RAVON, z.d.). Er zijn waarnemingen bekend van de heikikker in de omgeving, in de Lyts, op circa 1,8 kilometer afstand van het plangebied en de "Houtwiel" op circa 2,2 kilometer afstand. In beide gebieden bevinden zich uitermate geschikte voortplantingswateren voor de

heikikker. Tussen het plangebied en deze voortplantingswateren bevinden zich intensief gebruikte agrarische percelen, woningen en infrastructuur. Gezien de heikikker een cultuurvliesende soort betreft, is de aanwezigheid van de heikikker binnen het plangebied uitgesloten.

Overige beschermde amfibiesoorten

Het plangebied valt buiten de verspreidingsgebieden van veel soorten amfibieën (boomkikker, knoflookpad, poelkikker of kamsalamander). Tevens zijn er geen poelen, vennen of ondiepe watergangen (rugstreeppad) in de omgeving aanwezig. De geelbuikvuurpad, vroedmeesterpad, vinpootsalamander en vuursalamander komen daarnaast van nature alleen voor in Noord-Brabant en Zuid-Limburg, maar er zijn op andere locaties uitgezette populaties bekend, welke levensvatbare populaties betreffen. Het plangebied is niet gelegen bij één van deze locaties. De aanwezigheid van deze beschermde amfibieënsoorten wordt derhalve uitgesloten.

3.2.6 Vlinders

Uit de bureaustudie is gebleken dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied waarnemingen zijn van twee beschermde dagvlindersoorten. Het gaat om de grote vos en de zilveren maan.

Grote vos

De grote vos leeft met name in vochtige open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande waardbomen. De vlinder overwintert in holle bomen of stapels hout. De eitjes worden door het vrouwtje afgezet op de bovenste takken van hoge, vrijstaande bomen. De waardplanten van deze soort zijn onder andere iep, zoete kers en enkele wilgensoorten (Vlinderstichting, z.d.). De grote vos is een soort die over grote afstanden kan zwerven en in toenemende mate in Nederland wordt gezien. Grotendeels gaat het daarbij om zwerfende dieren. De grote vos is in de omgeving van het plangebied waargenomen op circa 1 kilometer afstand. Binnen het plangebied zijn wilgensoorten als grauwe wilg en boswilg aangetroffen, welke geschikt zijn als waardplant voor de grote vos. Daarmee kan essentieel leefgebied van de grote vos binnen het plangebied niet uitgesloten worden.

Mogelijke consequenties van de ingreep op grote vos staan beschreven in paragraaf 5.2.

Zilveren maan

De zilveren maan leeft voornamelijk in kleine graslanden met een zoom van struweel of bos. Voorbeelden daarvan zijn vochtige graslanden in beekdalen, blauwgraslanden op de zandgronden en verscheidene vegetaties in de laagveengebieden zoals trilvenen, veenmosrietlanden en vochtige hooilanden. In laagveengebieden verdwijnt de vlinder als de bodem verzuurt; een moerasheide of verzuurd veenmosrietland zijn ongeschikt. Een andere eis is de aanwezigheid van het moerasviooltje in voldoende dichtheid en aantal (Vlinderstichting, z.d.). Er zijn waarnemingen van de zilveren maan bekend in de omgeving van het plangebied op circa 2,1 kilometer afstand in het natuurgebied "Houtwiel". Binnen het plangebied is echter geen geschikt habitat aanwezig en zijn er geen moerasviooltjes waargenomen. Daarom kan essentieel leefgebied binnen het plangebied voor de zilveren maan uitgesloten worden.

Overige beschermde vlindersoorten

De meeste vlindersoorten zijn sterk gebonden aan het voorkeurs habitat, vaak in natuurgebieden, en zijn afhankelijk van de aanwezigheid van waardplanten. Tevens zijn er van veel soorten slechts enkele, geïsoleerde populaties bekend, of komen deze alleen voor in een specifieke regio in Nederland, als (Zuid) Limburg (donker pimpernelblauwtje, bruin dikkopje, spiegeldikkopje), de Weerribben (grote vuurvlinder), de Veluwe (bosparelmoervlinder, kleine heivlinder, grote parelmoervlinder), Waddeneilanden (grote parelmoervlinder) of de Moerputten in Noord-Brabant (pimpernelblauwtje).

Het plangebied is niet gelegen in of nabij een natuurgebied met hoogveen, vennen en moeras (veenbesblauwtje, veenbesparelmoervlinder, veenhooibeestje), kruidenrijke schrale graslanden (veldparelmoervlinder, kommvlinder, aardbeivlinder), vochtige loofbossen (grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder, bruine eikenpage), heide of duinen (duinparelmoervlinder, gentiaanblauwtje, aardbeivlinder), waar diverse beschermde vlindersoorten kunnen voorkomen. Van de soorten die tevens buiten natuurgebieden worden waargenomen, zoals sleedoornpage, teunisbloempijlstaart, iepenpage, zijn geen waardbomen- en planten waargenomen binnen en rond het plangebied. Tot slot zijn enkele beschermde vlindersoorten reeds verdwenen uit Nederland (tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje en moerasparelmoervlinder), of worden sporadisch waargenomen als dwaalgast (apollovlinder en boszandoog). De aanwezigheid van beschermde vlindersoorten wordt daarmee uitgesloten.

3.2.7 Libellen

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van twee beschermde libellensoorten. Het gaat hier om de groene glazenmaker en de Kempense heidelibel.

Groene glazenmaker

De groene glazenmaker plant zich voort in sloten, plassen en petgaten met een dichte mat krabbenscheerplanten. De imago's houden zich op in de buurt van de voortplantingswateren (Vlinderstichting, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de groene glazenmaker ten zuiden en westen van het plangebied. De watergangen rond het plangebied zijn tijdens het groeiseizoen gecontroleerd op aanwezigheid van krabbenscheervegetaties, deze zijn niet aangetroffen. De aanwezigheid van essentieel leefgebied van de groene glazenmaker wordt daarmee uitgesloten.

Kempense heidelibel

De Kempense heidelibel leeft nabij ondiepe moerassen en brede verlandingszones van vennen en plassen. De larven leven in ondiep water tussen moerasvegetatie (Vlinderstichting, z.d.). Er zijn waarnemingen van de Kempense heidelibel in het natuurgebied "Houtwiel" ten zuiden van het plangebied. Binnen het plangebied zijn echter geen moerasgebieden aanwezig die geschikt zijn voor de Kempense heidelibel. Essentieel leefgebied voor de Kempense heidelibel binnen het plangebied kan daarmee uitgesloten worden.

Overige beschermde libellensoorten

De meeste libellensoorten zijn sterk gebonden aan hun voorkeurs habitat, welke voor de meeste beschermde libellensoorten langs rivieren en beken (gaffellibel, rivierrombout, beekrombout, bosbeekjuffer, gewone bronlibel), laagveen en hoogveenmoerassen (hoogveenglanslibel), vennen (gevlekte witsnuitlibel, noordse winterjuffer, sierlijke witsnuitlibel, gevlekte glanslibel, speerwaterjuffer) en heidevelden (overwintering Noordse winterjuffer) ligt. Tevens worden de meeste beschermde libellen enkel waargenomen in specifieke natuurgebieden, als de Weerribben (donkere waterjuffer) en de Dellebuursterheide (Oostelijke witsnuitlibel) vanwege de beperkte verspreidingscapaciteit en geschikt habitat. De mercurwaterjuffer komt ten slotte alleen voor in Midden-Limburg. Vanwege de afwezigheid van natuurgebieden, genoemde natuurtypen en beken met geschikt habitat voor de beschermde libellensoorten in Nederland wordt aanwezigheid van beschermde libellensoorten uitgesloten.

3.2.8 Vissen

In de omgeving van het plangebied is geen marine habitat (houting, steur) of stromende rivieren, beken en meren met zuurstofrijk water aanwezig (beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver,

kwabaal). Daarnaast valt het plangebied buiten het verspreidingsgebied van de grote modderkruiper. De aanwezigheid van beschermde vissoorten wordt daarmee uitgesloten.

3.2.9 Kevers

De beschermde keversoorten in Nederland zijn afhankelijk van bossen met dood eikenhout (vliegend hert, heldenbok), populierenhout (vermiljoenkever) en holle bomen (juchtleerkever) en grote vennen (brede geelgerande waterroofkever). Het plangebied ligt buiten het verspreidingsgebied van de gestreepte waterroofkever. De verspreiding van een aantal van deze soorten beperkt zich tevens tot zeer specifieke locaties zoals een bos nabij Kerkrade (juchtleerkever), enkele vennen in Drenthe en de kop van Overijssel (brede geelgerande waterroofkever) en enkele eikenbossen bij Zwolle, bij Alkmaar en bij het rivierengebied (heldenbok), hoewel soms oude en nieuwe populaties (her)ontdekt worden. Het plangebied is niet gelegen nabij het bekende verspreidingsgebied van deze soorten. Vanwege de afwezigheid van genoemde habitattypen in combinatie met de geografische ligging van het plangebied, wordt aanwezigheid van deze beschermde keversoorten uitgesloten.

3.2.10 Haften

Er is één haftensoort beschermd vanuit de Wet natuurbescherming. Het betreft hier de oeveraas, welke van nature voorkwam in de rivieren in Nederland, maar echter rond 1900 verdwenen is uit Nederland. De aanwezigheid van de oeveraas wordt daarmee uitgesloten.

3.2.11 Weekdieren

Er zijn twee weekdiersoorten beschermd vanuit de Wet natuurbescherming. Het gaat hier om de Bataafse stroommossel en de platte schijfhoren. De Bataafse stroommossel is reeds verdwenen uit Nederland. De platte schijfhoren komt voor in een groot deel van Nederland en leeft in zoete, heldere en schone wateren met een rijke vegetatie. De watergangen rond het plangebied vallen bijna droog in de zomer en betreffen daarom geen geschikt habitat voor de platte schijfhoren. Hierdoor wordt de aanwezigheid van de platte schijfhoren uitgesloten.

3.2.12 Kreeftachtigen

De enige beschermde kreeftachtige is de Europese rivierkreeft. Van nature kwam deze soort voor in de stroomgebieden langs de grotere rivieren. Tegenwoordig is er nog één populatie bekend van de Europese rivierkreeft op een landgoed nabij Arnhem. Het plangebied bevindt zich niet in de nabijheid van dit landgoed, waardoor de aanwezigheid van beschermde kreeftachtigen kan worden uitgesloten.

3.2.13 Vaatplanten

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied geen waarnemingen bekend zijn van beschermde plantensoorten. De in Nederland beschermde vaatplanten stellen specifieke eisen aan hun groeiplaats, of komen slechts beperkt voor in Nederland. De meeste soorten groeien op voedselarme bodems en zijn niet te verwachten op stikstofrijke of bemeste bodems zoals landbouwgronden en de meeste wegbermen. Andere beschermde soorten groeien slechts in een specifieke biogeografische regio in Nederland, zoals in het rivierengebied, de duinen langs de westkust, Waddeneilanden of in het heuvelland van Zuid-Limburg. Enkele plantensoorten groeien echter wel op stikstofrijke en bemeste bodems (o.a. brave hendrik, kruipend moerasscherm, brede wolfsmelk, dreps, korensla, naakte lathyrus, scherpkruid, smalle raai en wolfskers), maar komen alleen voor op specifieke geografische locaties zoals in Zuid-Limburg, of hebben andere eisen zoals een vochtige groeiplaats, specifieke bodemsoort of schaduw. Tevens verspreiden de meeste beschermde plantensoorten zich slecht, waardoor er vaak enkele geïsoleerde populaties bekend zijn. Gezien de aanwezige habitats binnen het plangebied in combinatie met de bekende huidige verspreiding van beschermde

plantensoorten, kan uitgesloten worden dat overige beschermde plantensoorten aanwezig zijn binnen en rond het plangebied.

4 Resultaten bureaustudie en veldbezoek (houtopstanden)

4.1 Beschermde houtopstanden

In artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming staat dat het verboden is een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van vriend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. Onder een houtopstand wordt verstaan: een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die een oppervlakte grond beslaat van 10 are (0,1 hectare) of meer, of bestaat uit rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen. De Wnb doet geen uitspraken over houtopstanden die zijn gelegen binnen de bebouwde kom of met kleinere oppervlakte dan 10 are. Bescherming van dergelijke houtopstanden is een taak van de gemeentelijke overheid.

De wet geldt niet voor:

- Houtopstanden binnen vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- Houtopstanden op erven of in tuinen
- Fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- Naaldbomen, bedoeld om te dienen als kerstbomen; indien niet ouder dan twintig jaar;
- Kweekgoed;
- Uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- Het dunnen van een houtopstand;
- Uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplanting, bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien deze eens per tien jaar worden geoogst, bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid en zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Wanneer een houtopstand geheel of gedeeltelijk geveld wordt, dient het gebied herplant te worden binnen drie jaar na het vellen van de houtopstand. Dit dient op een bosbouwkundig verantwoorde wijze plaats te vinden.

De bomen die gekapt worden, bevinden zich op een erf, waardoor dit niet onder de Wet natuurbescherming valt. Er is daarom geen melding nodig bij gedeputeerde staten om de bomen te mogen kappen.

5 Effecten en gevolgen

5.1 Overzicht beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt de geplande ingreep getoetst aan de aanwezige of verwachte beschermde soorten (zie hoofdstuk 3) binnen het plangebied, en de te verwachten risico's voor deze soorten, bij uitvoer van de geplande werkzaamheden. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die de vaste verblijfplaatsen in stand houdt.

Voor soorten die niet genoemd worden vanuit de Vogelrichtlijn, Habitatrictlijn of Wnb artikel 3.10 geldt de algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Zelfs bij negatieve effecten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Ditzelfde geldt voor soorten van Wnb artikel 3.10, waarvoor een Provinciale vrijstelling is uitgegeven. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht, maar ze worden hieronder, ondanks eventueel voorkomen en eventueel te verwachten negatieve effecten, niet meegenomen.

Tabel 5.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor het effect van de maatregel bepaald moet worden. 3.1 = Vogelrichtlijn, 3.5 = Habitatrictlijn, 3.10 = nationaal beschermd.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig
Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	Boomvalk en ransuil	3.1	Potentieel.
Algemene broedvogels	Diverse soorten.	3.1	Potentieel.
Vleermuizen	Verblijfplaatsen gebouwbewonende en boombewonende soorten.	3.5	Potentieel.
	Boommarter.	3.10	Potentieel.
Overige zoogdieren	Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel), bij inwerkingtreding omgevingswet.	3.10	Potentieel
Vlinders	Grote vos.	3.10	Potentieel.

5.2 Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna

Jaarrond beschermde nesten

In het bosgebied is een geschikte nestlocatie aangetroffen, die mogelijk gebruikt wordt door ransuil of boomvalk. Gezien tijdens de geplande werkzaamheden het bosgebied verwijderd wordt, zal deze nestlocatie ook verwijderd worden. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder de in paragraaf 6.1 genoemde vervolgstappen in acht te nemen.

Algemene broedvogels

In het plangebied en binnen de verstoringszone hiervan kunnen meerdere algemene broedvogels tot broeden komen. Wanneer de werkzaamheden plaatsvinden tijdens het broedseizoen, worden mogelijk

aanwezige broedende vogels rond het plangebied verstoord en hun nesten vernietigd. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 6.2 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Vleermuizen

De bebouwing binnen en in de omgeving van het plangebied dient mogelijk als kraam-, zomer- en/of paarverblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. Tevens zijn er in de bebouwing in het plangebied geschikte holtes waargenomen voor boombewonende vleermuizen. Deze woning en bebouwing worden ten behoeve van de werkzaamheden verwijderd en daarmee worden deze potentiële verblijfplaatsen aangetast. Het verstoren en verwijderen van verblijfplaatsen is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 6.3 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Boommarter

Binnen het plangebied zijn verschillende geschikte locaties gevonden waar de boommarter een verblijfplaats kan hebben. Deze mogelijke verblijfplaatsen worden bij de geplande werkzaamheden aangetast. Het verstoren en verwijderen van verblijfplaatsen is in strijde met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 6.4 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) bij inwerkingtreding omgevingswet

De in het plangebied aanwezige ondergroei en takkenhopen bieden voor de kleine marterachtigen, bunzing, hermelijn en wezel, geschikte verblijfplaatsen. Deze soorten staan momenteel in Friesland nog op de vrijstellingslijst, maar bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden deze soorten van de vrijstellingslijst gehaald. Wanneer de werkzaamheden plaatsvinden wanneer deze soorten van de vrijstellingslijst zijn gehaald, worden mogelijk aanwezige verblijfplaatsen vernietigd. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming. De werkzaamheden kunnen daarom niet uitgevoerd worden zonder dat de in paragraaf 6.5 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Grote vos

In het bosgebied bevinden zich waardplanten voor de grote vos. Gezien de bomen tijdens de werkzaamheden verwijderd worden, wordt er mogelijk essentieel leefgebied van de grote vos aangetast. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming. De werkzaamheden kunnen daarom niet uitgevoerd worden zonder dat de in paragraaf 6.6 genoemde vervolgstappen in acht genomen worden.

6 Vervolgstappen

In dit hoofdstuk worden de vervolgmaatregelen beschreven voor de soorten waarvan in hoofdstuk 4 is bepaald dat deze mogelijk een effect bemerken van de geplande ingreep. Deze vervolgstappen kunnen bestaan uit het uitvoeren van nader onderzoek om de aanwezigheid te bevestigen of uit te sluiten. Maar de vervolgstap kan ook aangeven dat er een aanvraag voor een ontheffing op de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming benodigd is. Er kan ook een specifieke werkwijze worden omschreven waardoor negatieve effecten worden voorkomen en de ingreep uitgevoerd kan worden zonder een ontheffing.

Tabel 6.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor een vervolgactie benodigd is. 3.1 = Vogelrichtlijn, 3.5 = Habitatrichtlijn, 3.10 = nationaal beschermd.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig	Vervolgactie
Jaarrond beschermde nesten	Ransuil en boomvalk.	3.1	Potentieel	Nader onderzoek
Algemene broedvogels	Diverse soorten.	3.1	Potentieel	Specifieke werkwijze
Vleermuizen	Verblijfplaatsen gebouwbewonende en boombewonende soorten.	3.5	Potentieel	Nader onderzoek
	Boommarter	3.10	Potentieel	Nader onderzoek
Overige zoogdieren	Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel)	Zorgplicht/3.10	Potentieel	Zorgplicht/Nader onderzoek
Vlinders	Grote vos	3.10	Potentieel	Nader onderzoek

6.1 Jaarrond beschermde nesten; Nader onderzoek

In het bosgebied is een nest gevonden dat mogelijk door boomvalk of ransuil in gebruik is. Om het gebruik van het nest door de boomvalk of ransuil aan te tonen, dienen er tijdens de broedperiode minstens twee tot vier gerichte veldbezoeken plaats te vinden met een minimale tussenperiode van 10 dagen en een bezoekduur van 30 minuten. De broedperiode van de boomvalk loopt van eind mei tot augustus. De broedperiode van de ransuil is tussen begin maart en begin juni. Wanneer er uit dit nader onderzoek blijkt dat het nest niet gebruikt wordt door deze soorten, is er geen belemmering vanuit de Wet natuurbescherming voor wat betreft een jaarrond beschermd nest van ransuil of boomvalk. Indien er echter wel gebruik gemaakt wordt van dit nest door een van voornoemde soorten, dient er eerst ontheffing te worden aangevraagd bij de provincie. Om aan deze ontheffing te voldoen zullen er mitigerende maatregelen genomen worden, zoals het werken buiten het broedseizoen en het aanbieden van alternatieve geschikte nestlocaties.

6.2 Algemene broedvogels; mitigatie

Binnen het plangebied kunnen verschillende soorten broedvogels tot broeden komen. Alle inheemse broedvogels zijn tijdens het broeden wettelijk beschermd volgens de Vogelrichtlijn. Als er ten tijde van de beoogde start van de werkzaamheden vogels in, of binnen de verstoringszone van het plangebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden totdat de jongen zijn uitgevlogen. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels.

Gelet op de grootte van het plangebied en de uit te voeren werkzaamheden is het advies ook om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een wettelijk vastgestelde periode voor het broedseizoen bestaat niet, bepalend is of broedgevallen aanwezig zijn. Indicatieve datumgrenzen zijn 15 maart tot 15 juli, maar er bestaan, afhankelijk van het weer en de vogelsoort, vele uitzonderingen op deze regel. Gezien deze datumgrenzen indicatief zijn, is het advies om voordat de werkzaamheden plaats vinden te overleggen met een ter zake kundig ecooloog of aanvullende vrijgave nog noodzakelijk is. Gezien de schaal van de werkzaamheden is het toepassen van middelen om het gebied ongeschikt te maken tijdens het broedseizoen niet reëel.

6.3 Vleermuizen; nader onderzoek

Het gebouw binnen het plangebied en de woningen in de omgeving van het plangebied dienen mogelijk als kraam-, zomer-, en/of paarverblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten. Ook zijn er geschikte holtes aangetroffen voor boombewonende vleermuissoorten in het bosgebied. Het verwijderen of verstoren van dergelijke verblijfplaatsen is een overtreding van de verbodsartikelen in de Wet natuurbescherming. Er dient door middel van nader onderzoek te worden achterhaald of vleermuizen daadwerkelijk verblijven in het plangebied en hoe ze gebruik maken van het plangebied. Daarop kan beoordeeld worden of de effecten van de geplande werkzaamheden een ontheffing noodzakelijk maken op deze verbodsartikelen.

Het nader onderzoek naar kraam-, zomer- en paarverblijven van **gebouwbewonende** vleermuizen bestaat uit vijf veldbezoeken. Drie van deze bezoeken moeten plaatsvinden tussen 15 mei en 15 juli, met tussenposes van minstens 20 dagen tussen het eerste en het laatste bezoek. Minstens één van de drie bezoeken moet 's ochtends voor zonsopkomst worden uitgevoerd, de overige bezoeken worden 's avonds na zonsondergang uitgevoerd. In het najaar, tussen 15 augustus en 1 oktober, moeten nog twee bezoeken worden uitgevoerd rond middernacht. Tussen deze bezoeken moet minstens 20 dagen zitten. De bezoeken mogen alleen uitgevoerd worden als de weersomstandigheden binnen de grenzen van het vleermuisprotocol vallen.

Het nader onderzoek naar kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen voor **boombewonende** vleermuizen bestaat uit vier veldbezoeken. Twee van deze bezoeken moeten plaatsvinden tussen 15 mei en 15 juli, met tussenposes van minstens 20 dagen tussen de bezoeken. Minstens één van de twee bezoeken moet 's avonds na zonsondergang worden uitgevoerd. In het najaar, tussen 15 augustus en 15 september, moeten nog twee bezoeken worden uitgevoerd rond middernacht. Tussen deze bezoeken moet minstens 20 dagen zitten. De bezoeken mogen alleen uitgevoerd worden als de weersomstandigheden binnen de grenzen van het vleermuisprotocol vallen.

Indien uit het nader onderzoek naar vleermuizen blijkt dat het zorggebouw niet wordt gebruikt als verblijfplaats door vleermuizen, dan is er geen belemmering meer vanuit de Wet natuurbescherming voor wat betreft de bescherming van vleermuisverblijfplaatsen. Indien er echter verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen, dient er eerst een ontheffing op de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd bij de provincie Friesland. Om deze ontheffing te verkrijgen, moeten er mitigerende maatregelen worden genomen door bijvoorbeeld het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen in de omgeving.

Indien 's avonds of 's nachts wordt gewerkt gedurende de actieve periode van vlemmuizen (circa 15 april tot en met 15 oktober), kan er lichtverstoring door het gebruik van bouwverlichting optreden bij aangrenzende percelen. Hierdoor kunnen mogelijk aanwezige vlemmuizen gedesoriënteerd raken. Ten gevolge daarvan kan het functioneren verminderen van de mogelijk aanwezige verblijfplaatsen. Een dergelijk effect is in strijd met de Wet natuurbescherming.

Om effecten van lichtuitstraling te voorkomen wordt geadviseerd om eventueel te gebruiken verlichting weg te draaien van de omliggende woningen. Dit is zeker noodzakelijk in de schemer en nacht (van 1 uur voor zonsondergang tot 1 uur na zonopkomst) gedurende de actieve periode van vlemmuizen (circa 15 april tot en met 15 oktober). Dit houdt in dat de verlichting naar beneden gericht dient te zijn op de werkzaamheden, zodat er geen licht naar de omgeving kan uitstralen. Bij voorkeur wordt er bij het plaatsen van een licht gekozen voor amberkleurige verlichting.

6.4 Boomarter; nader onderzoek

Binnen het plangebied zijn mogelijk verblijfplaatsen van boomarter aanwezig. Bij de werkzaamheden worden deze mogelijke verblijfplaatsen verwijderd, dit is een overtreding van de verbodsartikelen in de Wet natuurbescherming. Door nader onderzoek uit te voeren kan achterhaalt worden of de boomarter binnen het gebied daadwerkelijk verblijfplaatsen heeft, of op een andere manier gebruik maakt van het gebied. Aan de hand van de resultaten kan bepaald worden of er een ontheffing noodzakelijk is bij de uitvoer van de werkzaamheden.

Het nader onderzoek bestaat uit het plaatsen van twee wildcamera's op zorgvuldig geselecteerde locaties binnen het plangebied. Tijdens de actieve periode (maart tot en met augustus) dienen onderzoeksmaterialen minstens 6 weken in het plangebied te worden geplaatst. Wanneer het onderzoek van september tot en met februari wordt uitgevoerd, dienen de materialen minstens 12 weken te worden geplaatst, omdat de trefkans dan kleiner is.

6.5 Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel); nader onderzoek (bij inwerkingtreding omgevingswet)

Binnen het plangebied zijn mogelijk verblijfplaatsen van de bunzing, wezel en hermelijn aanwezig. Daarnaast is het plangebied mogelijk essentieel leefgebied voor de soorten. Deze soorten staan momenteel nog op de vrijstellingslijst in Friesland. Dit betekent dat alleen de zorgplicht geldt. Wanneer echter de Omgevingswet in werking treedt, worden de bunzing, wezel en hermelijn mogelijk van de vrijstellingslijst gehaald.

Wanneer de werkzaamheden plaatsvinden voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, is het aan te raden om de werkzaamheden uit te voeren buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van bunzing, wezel en hermelijn. Deze loopt van 15 maart tot en met 1 september.

Wanneer de werkzaamheden plaatsvinden na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, zijn kleine marterachtigen mogelijk beschermd en dient er voorafgaand aan de werkzaamheden nader onderzoek plaats te vinden. Er zijn verschillende methoden die toegepast kunnen worden bij nader onderzoek naar kleine marterachtigen (sporenbuizen, struikrovers, wildcamera's). Hoeveel van elk er nodig zijn, is afhankelijk van de grootte van het geschikte gebied. Nader onderzoek naar kleine marterachtigen kan het gehele jaar plaatsvinden, in de actieve periode (maart tot en met augustus) dienen onderzoeksmaterialen minstens 6 weken in het plangebied te worden geplaatst. Wanneer het onderzoek van september tot en met februari wordt uitgevoerd, dienen de materialen minstens 12 weken te worden geplaatst, omdat de trefkans dan kleiner is.

6.6 Grote vos

In het bosgebied staan verscheidende bomen die geschikt zijn als waardplant voor de grote vos, waardoor het mogelijk essentieel leefgebied is. Gezien tijdens de werkzaamheden deze bomen verwijderd worden, dient er nader onderzoek uit te worden gevoerd naar de aanwezigheid van grote vos in het plangebied. Hiervoor dient er tijdens de actieve vliegperiode (tussen begin maart en begin juni, of tussen half juni en begin september) bij goed weer meerdere malen een bezoek te worden gebracht aan de mogelijk essentiële leefgebieden. Wanneer er adulte exemplaren grote vos worden aangetroffen, kan worden aangenomen dat het gebied als essentieel leefgebied is aan te merken.

7 Conclusie

In opdracht van Dantuma Advies heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd aan het perceel Willemstrjitte 27 te Damwâld, gemeente Dantumadeel, provincie Friesland. De opdrachtgever is voornemens om op deze locatie nieuwe bebouwing, een schuur en 10 woonhuizen, te realiseren. Hierbij wordt de huidige bebouwing, een oude zorginstelling, gesloopt en de aanwezige begroeiing, een bosgebied, gekapt. De QuickScan is uitgevoerd om eventuele strijdigheden van de voorgenomen werkzaamheden en de toekomstige situatie met de Wet natuurbescherming (Wnb) op te sporen.

Uit de QuickScan is gebleken dat er mogelijk een jaarrond beschermd nest van boomvalk of ransuil, algemene broedvogels, verblijfplaatsen van gebouw- en boombewonende vleermuizen, boomarter en grote vos aanwezig zijn binnen het plangebied.

Ook zijn de kleine marterachtigen, bunzing, hermelijn en wezel, te verwachten binnen het plangebied, welke na de inwerkingtreding van de nieuwe omgevingswet mogelijk van de vrijstellingslijst worden gehaald..

Om overtredingen op de Wet natuurbescherming te voorkomen, dient er voor het jaarrond beschermd nest, gebouw- boombewonende vleermuizen, boomarter en grote vos nader onderzoek uitgevoerd te worden. Voor algemene broedvogels dient er buiten het broedseizoen gewerkt te worden. Daarnaast dient eventueel aanwezige bouwverlichting niet uit te stralen naar aangrenzende percelen, om verstoring van vleermuizen te voorkomen. Voor de kleine marterachtigen dient, indien na de inwerkingtreding van de nieuwe omgevingswet gewerkt wordt en kleine marterachtigen niet meer vrijgesteld zijn, tevens een nader onderzoek uitgevoerd te worden.

Bij de realisatie van nieuwbouw wordt geadviseerd om natuurinclusief te bouwen. Natuurinclusief bouwen is een vorm van duurzaam bouwen, waarbij er meer plek voor verschillende diersoorten gerealiseerd wordt. Hierbij kan worden gedacht aan het aanbrengen van inbouwkasten in de muur of speciale dakpannen voor huismussen, ringmussen, gierzwaluwen en vleermuizen.

Voor het verstoren of vernietigen van nest- of verblijfsplaatsen van beschermde diersoorten dient een ontheffing te worden aangevraagd. Om deze ontheffing te verkrijgen, dient er in ieder geval gemitigeerd te worden voor het verlies aan nest- of verblijfsplaatsen, welke mogelijk middels het nader onderzoek zullen worden aangetoond. Bij het aanbieden van deze mitigatie dient tevens rekening gehouden te worden met soort-specifieke eisen en aanvullende voorschriften vanuit de ontheffing. Met name de vaak verplichte gewenningsperiode kan ervoor zorgen dat het planvoornemen langer uitgesteld moet worden dan vooraf gedacht, de vertraging kan hierbij oplopen tot een jaar. Wanneer men echter de alternatieve verblijfplaatsen aanbiedt, voordat het nader onderzoek heeft plaatsgevonden, kan de gewenningsperiode alvast beginnen en kunnen de werkzaamheden mogelijk eerder worden uitgevoerd.

Gorredijk, september 2022
JM ecologie b.v.

Geraadpleegde bronnen

- Nationale Database Flora- en Fauna (NDFF), geraadpleegd op 02 september 2022.
- BIJ12, 2017. Kennisdocumenten.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.
- Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging, 2021. Vleermuisprotocol 2021.
- Vlinderstichting (z.d.). Informatiepagina libellen. Geraadpleegd van <https://www.vlinderstichting.nl/libellen>
- Vlinderstichting (z.d.). Informatiepagina vlinders. Geraadpleegd van <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders>
- FLORON (z.d.). Verspreidingsatlas vaatplanten. Geraadpleegd van <https://www.verspreidingsatlas.nl/vaatplanten>
- RAVON (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>
- Zoogdiervereniging (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten>

Bijlage 1 – Jaarrond beschermde nesten per provincie

Provincie Noord-Brabant, Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland, Gelderland, Drenthe en Utrecht

Tabel 1. Jaarrond beschermde nesten in de provincies Noord-Brabant, Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland, Gelderland, Drenthe en Utrecht.

Soort	Categorie	Soort	Categorie	Soort	Categorie
Boomvalk	4	Blauwe reiger	5	IJsvogel	5
Buizerd	4	Boerenzwaluw	5	Kleine bonte specht	5
Gierzwaluw	2	Bonte vliegenvanger	5	Kleine vliegenvanger	5
Grote gele kwikstaart	3	Boomklever	5	Koolmees	5
Havik	4	Boomkruiper	5	Kortsnavelboomkruiper	5
Huismus	2	Bosuil	5	Oeverzwaluw	5
Kerkuil	3	Brilduiker	5	Pimpelmees	5
Oehoe	3	Draaihals	5	Raaf	5
Ooievaar	3	Eidereend	5	Ruigpootuil	5
Ransuil	4	Ekster	5	Spreeuw	5
Roek	2	Gekraagde roodstaart	5	Tapuit	5
Slechtvalk	3	Glanskop	5	Torenvalk	5
Sperwer	4	Grauwe vliegenvanger	5	Zeearend	5
Steenuil	1	Groene specht	5	Zwarte kraai	5
Wespendief	4	Grote bonte specht	5	Zwarte mees	5
Zwarte wouw	4	Hop	5	Zwarte roodstaart	5
		Huiszwaluw	5	Zwarte specht	5

Categorie 1: jaarrond gebruikte nesten (steenuil).

Categorie 2: zeer honkvaste koloniebroeders of afhankelijk van bebouwing.

Categorie 3: Zeer honkvaste broeders of afhankelijk van bebouwing (geen kolonie).

Categorie 4: vogels die ieder jaar terug keren naar specifiek nest.

Categorie 5: honkvaste broeders, maar voldoende flexibel. Vogels met een categorie 5 jaarrond beschermd nest worden alleen als jaarrond beschermd beschouwd wanneer hier een ecologisch zwaarwegende reden voor geldt.

Provincie Limburg

Tabel 2. Jaarrond beschermde nesten in de provincie Limburg.

Soort	Categorie	Soort	Categorie
Boerenwaluw	2	Bijeneter	4
Boomvalk	3	Blauwe reiger	4
Bosuil	2	Buizerd	4
Gierzwaluw	2	Draaihals	4
Grote gele kwikstaart	2	Grauwe klauwier	4
Havik	3	Grutto	4
Huisemus	2	Ijsvogel	4
Huiswaluw	2	Kramsvogel	4
Kerkuil	1	Kwartelkoning	4
Oehoe	1	Oeverwaluw	4
Ooievaar	2	Paapje	4
Raaf	3	Ringmus	4
Ransuil	3	Roerdomp	4
Rode wouw	3	Sperwer	4
Roek	1	Spotvogel	4
Slechtvalk	2	Visdief	4
Steenuil	1	Wulp	4
Torenvalk	3	Zomertortel	4
Wespendief	3	Zwarte specht	4
Zwarte wouw	3		

Categorie 1: jaarrond gebruikte nesten

Categorie 2: zeer plaatstrouwe broedvogel of afhankelijk van bebouwing.

Categorie 3: zeer plaatstrouwe broedvogel of ieder jaar terugkeert naar specifiek nest.

Categorie 4: vogel dat jaarlijks terugkeert naar specifiek nest, maar voldoende flexibel is om elders een nieuw nest te bouwen. Echter, dusdanig kwetsbaar dat functionaliteit van leefgebied niet in het geding mag komen.

Provincie Overijssel

Tabel 3. Jaarrond beschermde nesten in de provincie Overijssel.

Soort	Categorie	Soort	Categorie
Boerenwaluw	3	Blauwe reiger	5
Boomvalk	4	Bonte vliegenvanger	5
Bosuil	3	Boomklever	5
Buizerd	4	Boomkruiper	5
Gierzwaluw	2	Draaihals	5
Grote gele kwikstaart	3	Gekraagde roodstaart	5
Havik	4	Glanskop	5
Huismus	2	Grauwe vliegenvanger	5
Huiswaluw	2	Groene specht	5
Kerkuil	3	Grote bonte specht	5
Oehoe	3	Grutto	5
Ooievaar	3	Ijsvogel	5
Raaf	4	Kleine bonte specht	5
Ransuil	4	Kortsnavelboomkruiper	5
Roek	2	Middelste bonte specht	5
Slechtvalk	3	Oeverwaluw	5
Sperwer	4	Ringmus	5
Steenuil	1	Spreeuw	5
Torenvalk	4	Tapuit	5
Wespendief	4	Tureluur	5
Zeearend	4	Veldleeuwerik	5
Zwarte specht	3	Wulp	5
Zwarte wouw	4	Zomertortel	5
		Zwarte mees	5
		Zwarte roodstaart	5

Categorie 1: jaarrond gebruikte nesten.

Categorie 2: zeer plaatsgetrouwe koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats of afhankelijk van bebouwing of biotoop.

Categorie 3: zeer plaatsgetrouwe broedvogel die ieder jaar terugkeert naar specifiek nest of afhankelijk van bebouwing.

Categorie 4: vogels die jaarlijks terug keren naar specifiek nest en die niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Categorie 5: nesten van vogels die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen.

Provincie Flevoland

Tabel 4. Jaarrond beschermde nesten in de provincie Flevoland.

Soort	Categorie	Soort	Categorie	Soort	Categorie
Boerenzwaluw	3	Blauwe reiger	5b	Oeverzwaluw	5b
Bosuil	4	Boomvalk	5a	Ooievaar ¹	5a
Gierzwaluw	2	Buizerd	5a	Raaf	5a
Grote gele kwikstaart	3	Draaihals	5b	Rode wouw	5a
Huismus	2	Groene specht	5b	Sperwer	5a
Kerkuil ²	1	Grote bonte specht	5b	Spreeuw	5b
Ransuil	4	Havik	5a	Tapuit	5b
Roek	2	Huiszwaluw	5b	Wespendief	5a
Slechtvalk	3	IJsvogel	5b	Zeearend	5a
Steenuil	1	Kleine bonte specht	5b	Zwarte specht	5b
Torenvalk	3	Middelste bonte specht	5b	Zwarte wouw	5a
		Oehoe	5a		

¹) Wanneer een ooievaarsnest in een hoogspanningsmast vanwege werkzaamheden moet worden weggehaald of verplaatst, dan kan dat buiten de periode dat er eieren/jongen aanwezig zijn, zonder ontheffing. Er dient na uitvoering van de werkzaamheden een gelijk aantal vervangende nesten in de hoogspanningsmast te worden aangeboden binnen hetzelfde territorium.

²) In het geval dat een kerkuilenkast binnen een erf wordt verplaatst buiten de periode dat er jongen aanwezig zijn, dan hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd, mits onder begeleiding van een deskundige.

Categorie 1: nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.

Categorie 2: nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor nestplaatsen zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

Categorie 3: nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor nestplaatsen zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

Categorie 4: vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Categorie 5a: in beginsel wel jaarrond beschermd, tenzij uit een ecologische beoordeling blijkt dat aantasting niet van invloed is op de lokale staat van instandhouding van de soort, bijvoorbeeld omdat er voldoende uitwijkmogelijkheden zijn.

Categorie 5b: in beginsel niet jaarrond beschermd, tenzij door aantasting de lokale staat van instandhouding van de soort in het geding komt, bijvoorbeeld omdat er geen of onvoldoende geschikte uitwijkmogelijkheden zijn.

Provincie Friesland

Tabel 5. Jaarrond beschermde nesten in de provincie Friesland (tot inwerkingtreding omgevingswet).

Soort	Categorie	Soort	Categorie	Soort	Categorie
Boomvalk	4	Blauwe reiger	5	IJsvogel	5
Buizerd	4	Boerenzwaluw	5	Kleine bonte specht	5
Gierzwaluw	2	Bonte vliegenvanger	5	Kleine vliegenvanger	5
Grote gele kwikstaart	3	Boomklever	5	Koolmees	5
Havik	4	Boomkruiper	5	Kortsnavelboomkruiper	5
Huismus	2	Bosuil	5	Oeverzwaluw	5
Kerkuil	3	Brilduiker	5	Pimpelmees	5
Oehoe	3	Draaihals	5	Raaf	5
Ooievaar	3	Eidereend	5	Ruigpootuil	5
Ransuil	4	Ekster	5	Spreeuw	5
Roek	2	Gekraagde roodstaart	5	Tapuit	5
Slechtvalk	3	Glanskop	5	Torenvalk	5
Sperwer	4	Grauwe vliegenvanger	5	Zeearend	5
Steenuil	1	Groene specht	5	Zwarte kraai	5
Wespendief	4	Grote bonte specht	5	Zwarte mees	5
Zwarte wouw	4	Hop	5	Zwarte roodstaart	5
		Huiszwaluw	5	Zwarte specht	5

Uit een conceptversie omgevingsverordening van 2021 blijkt dat mogelijk met ingang van de omgevingsverordening in de provincie Fryslân een nieuwe lijst met jaarrond beschermde nesten in werking treedt, deze is echter nog niet definitief gemaakt en daarom nog niet geldig. Ook is het mogelijk dat deze lijst nog wijzigt of aan bepaalde voorwaarden verbonden is. In onderstaande tabel is opgenomen welke soorten met ingang van de omgevingsverordening jaarrond beschermd zijn in de provincie Fryslân.

Tabel 6. Aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten in de provincie Friesland vanaf inwerkingtreding omgevingswet (mogelijk vanaf 2023).

Soort	Categorie	Soort	Categorie	Soort	Categorie
Aalscholver	2	Ransuil	4	Bergeend	5
Blauwe reiger	2	Ringmus	2	Blauwe kiekendief	5
Boomvalk	4	Roek	2	Boerenzwaluw	5
Bosuil	3	Slechtvalk	3	Bontbekplevier	5
Buizerd	4	Sperwer	4	Eider	5
Draaihals	4	Steenuil	1	Gekraagde roodstaart	5
Dwergstern	2	Stormmeeuw	2	Glanskop	5
Gierzwaluw	2	Torenvalk	3	Grote mantelmeeuw	5
Grote gele kwikstaart	3	Wespendief	4	Grutto	5
Grote stern	2	Zeearend	4	Kleine bonte specht	5
Grote zilverreiger	2	Zwarte specht	3	Kleine mantelmeeuw	5
Havik	4	Zwarte stern	2	Kokmeeuw	5
Huismus	1	Zwarte wouw	4	Kraanvogel	5
Huiszwaluw	2	Zwartkopmeeuw	2	Middelste bonte specht	5
IJsvogel	3			Oeverzwaluw	5
Kerkuil	1			Paapje	5
Lepelaar	2			Ruigpootuil	5
Noordse stern	2			Scholekster	5
Oehoe	3			Spreeuw	5
Ooievaar	3			Strandplevier	5
Purperreiger	2			Visdief	5
Raaf	3			Zilvermeeuw	5

Categorie 1: jaarrond gebruikte nesten.

Categorie 2: zeer plaatsgetrouwe koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden of afhankelijk van bebouwing of biotoop.

Categorie 3: zeer plaatsgetrouwe broedvogel die ieder jaar terugkeert naar specifiek nest of afhankelijk is van bebouwing.

Categorie 4: vogels die jaarlijks terugkeert naar specifiek nest en die niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Categorie 5: nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd, tenzij er sprake is van zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.